

För dig som chef

Om utbildningen Basala hygienrutiner i vård och omsorg



Presentationens innehåll

- Om webbutbildningen Basala hygienrutiner i vård och omsorg
- Webbutbildningens källor
- Om utbildningen
- Planera för utbildning
- Genomföra utbildning
- Fler utbildningar för personal inom vård och omsorg

Om webbutbildningen

Basala hygienrutiner i vård och omsorg

- **Den här presentationen ger dig som chef** en översikt av innehållet i webbutbildningen Basala hygienrutiner i vård och omsorg från Socialstyrelsen. Utbildningen riktar sig såväl till nyanställda inom vård och omsorg som till medarbetare med erfarenhet sedan tidigare.
- **Webbutbildningen** syftar till att beskriva vikten av basala hygienrutiner och att öka följsamheten till dessa.
- **Webbutbildningen** Basala hygienrutiner i vård och omsorg består av en modul som vänder sig till alla deltagare och fyra moduler med olika spår: hemtjänst, särskilt boende, LSS-boende och bostad med särskild service enligt SoL.
- **Hela utbildningen med dess totalt fem moduler** tar cirka en timme att genomföra. Deltagaren kan dock välja, förutom modulen som vänder sig till alla, att gå igenom den modul som är mest relevant för deltagaren. Då tar utbildningen cirka 35-45 minuter.
- **Utbildningen** kan användas både individuellt och i grupp.

Var finns utbildningen och hur tar man del av den?

Utbildningen finns tillgänglig på Socialstyrelsens utbildningsportal: utbildning.socialstyrelsen.se. Registrering sker vid det första tillfället deltagaren besöker utbildningsportalen med Bank-ID. Bank-ID behövs endast vid första inloggningstillfället.

I händelse av att någon saknar Bank-ID kan supporten på utbildningsportalen hjälpa till med att skapa en manuell inloggning.

Efter registrering:

- Deltagaren kan avbryta lärandet var som helst i utbildningen och sedan komma tillbaka där hen slutade
- Deltagaren kan få tillgång till utskrivningsbart kursintyg efter genomförd utbildning och godkänt test
- Sammanfattningar/checklistor kan laddas ner till mobiltelefon efter avslutad utbildning
- Deltagarna får tillgång till samtliga utbildningar på Utbildningsportalen efter att ha loggat in vid det första tillfället. Det är möjligt att följa upp hur många som påbörjat respektive genomfört utbildningen

Webbutbildningens källor

SOSFS 2015-5-10 Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/foreskrifter-och-allmanna-rad/2015-5-10.pdf>

Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg = Meddelandeblad

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/meddelandeblad/2015-5-6.pdf>

Basala hygienrutiner

<https://www.socialstyrelsen.se/stod-i-arbetet/vardehygien/basala-hygienrutiner/>

Frågor och svar om hygienrutiner, arbetskläder och föreskrifterna om basal hygien

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/dokument-webb/ovrigt/fragor-och-svar-hygienrutiner.pdf>

Rekommendationer för handläggning och val av skyddsåtgärder mot covid-19 inom vård och omsorg, Folkhälsomyndigheten

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/r/rekommendationer-for-handlaggning/?pub=70196>

Vinterkräksjuka i vården. Kunskapsunderlag för att minska spridningen av norovirus, Folkhälsomyndigheten.

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/b6ac0268061d4fce99e057a21b25e6b7/vinterkraksjuka-i-varden.pdf>

Smittrisker Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om smittrisker

https://www.av.se/globalassets/filer/publikationer/foreskrifter/smittrisker_afs_2018_4.pdf

Om utbildningen

Webbutbildningens upplägg och innehåll

- **Webbutbildningen innehåller fem moduler**

- En gemensam del och fyra verksamhetsanpassade moduler
- Basala hygienrutiner i vård och omsorg – introduktion (video)
- Modul 1: Basala hygienrutiner samt personlig skyddsutrustning
- Modul 2: För dig som arbetar i hemtjänst
- Modul 3: För dig som arbetar i särskilt boende
- Modul 4: För dig som arbetar i LSS-boende
- Modul 5: För dig som arbetar i bostad med särskild service, SoL

De verksamhetsanpassade modulerna utgår från en arbetsdag ur medarbetarens perspektiv och beskriver olika situationer som medarbetaren får förhålla sig till.

Samtliga moduler består av text, bild och interaktiva övningar.

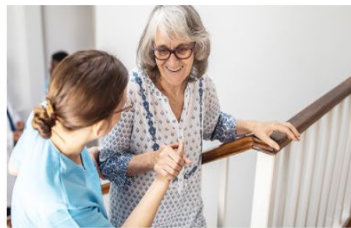
Efter genomgången utbildning finns möjlighet att göra ett test.

Efter rätt besvarat test får deltagaren göra en utvärdering och kan sedan skriva ut ett kursintyg.

Utbildningen kan genomföras individuellt och/eller i grupp.



Modul 1 – Basala hygienrutiner samt personlig skyddsutrustning



Basala hygienrutiner – vad och varför



Handhygien



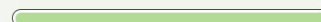
Arbetskläder



Skyddskläder



Personlig skyddsutrustning



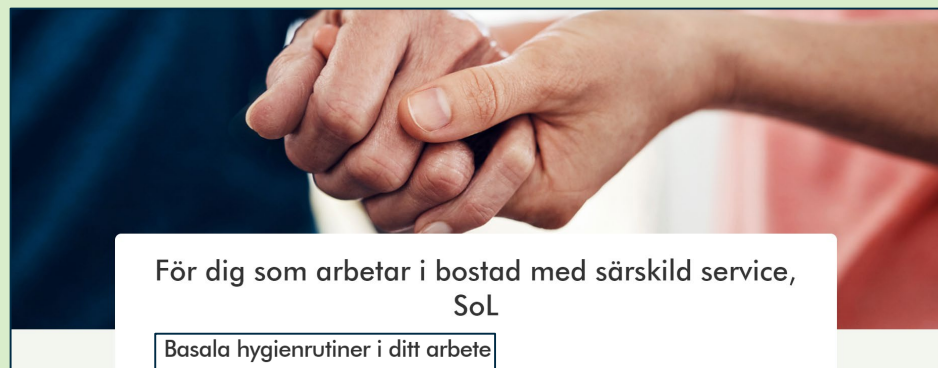
Städning och rengöring



Sammanfatta och avsluta



Modul 2–5



Några symboler

I modulerna finns frågor att fundera på, eller som stöd för att fråga chefen.
Varje avsnitt har också en sammanfattning under rubriken Kom ihåg.

Fundera



Fråga din chef



Kom ihåg



Checklistor till medarbetarna

Om utbildningen genomförs får deltagarna tillgång till checklistor utifrån vilken verksamhetsmodul de valt att genomföra. De går också att skriva ut för att sättas upp på arbetsplatsen.

Basala hygienrutiner

– checklista för din arbetsdag i hemtjänsten

Innan du går till jobbet

- Känns efter: Är du frisk?
- Kom ihåg att du inte får ha synkeks och klöcka på dig när du arbetar.
- Kom ihåg att du inte kan ha plåster, bandage eller stödband på händer och underarmar när du arbetar.
- Fundera: Har du mycket att göra idag?

När du kommer till jobbet


- Tvätta dina händer och ta handdesinfektion när du kommer till din arbetsplats.
- Byt om till rena arbetskläder. Kom ihåg att överdelen ska vara kortärmad.
- Sätt upp hår, skägg eller huvudband.
- Tvätta dina händer igen och ta handdesinfektion.

Under arbetsdagen

- Ha med dig desinfektionsmedel och skyddkläder.
- Rådbera du ha med dig smittskydd?
- Tvätta händerna när du går på rast.
- Tvätta händerna när du går tillbaka till arbetet efter rasten.
- Sprita dina händer före och efter varje vård- och omvårdningsmoment.
- Om dina arbetskläder blir smutiga eller om det annars finns behov av det, ska du byta så snart som möjligt.
- Använd skyddkläder vid vård- och omvårdningsmoment där det finns risk för att arbetskläderna kan smittas ner genom direktkontakt med en person, dennes kroppsvätskor eller annat biologiskt material (till exempel blod och hudflagnings).
- Om du under din arbetsdag träffar flera personer eller varandra ska du byta dina skyddkläder mellan varje person.
- Använd skyddshandskar vid vård- och omvårdningsmoment som innebär risk för att händerna kommer i kontakt med kroppsvätskor.
- Byt dina skyddshandskar mellan varje vård- eller omvårdningsmoment.
- Använd personlig skyddsutrustning utifrån den bedömda risken i den aktuella vård- och omvårdningsmomenten. Följ de riktlinjer som finns i verksamheten och fråga din chef när du behöver det.
- Även om du använder personlig skyddsutrustning ska du alltid följa de basala hygienrutinerna.

Innan du går hem

- Byt om till dina privata kläder.
- Fråga din chef om vilka riktlinjer du har för att tvätta arbetskläder?
- Tvätta dina händer och ta handdesinfektion innan du lämnar arbetsplatsen.



Basala hygienrutiner

– checklista för din arbetsdag i särskilt boende

Innan du går till jobbet

- Känns efter: Är du frisk?
- Kom ihåg att du inte kan ha plåster, bandage eller stödband på händer och underarmar när du arbetar.
- Kom ihåg att du inte får ha synkeks och klöcka på dig när du arbetar.
- Fundera: Har du mycket att göra idag?

När du kommer till jobbet


- Tvätta dina händer och ta handdesinfektion när du kommer till din arbetsplats.
- Byt om till rena arbetskläder. Kom ihåg att överdelen ska vara kortärmad.
- Sätt upp hår, skägg eller huvudband.
- Tvätta dina händer igen och ta handdesinfektion.

Under arbetsdagen

- Tvätta händerna när du går på rast.
- Tvätta händerna när du går tillbaka till arbetet efter rasten.
- Sprita dina händer före och efter varje vård- och omvårdningsmoment.
- Om dina arbetskläder blir smutiga eller om det annars finns behov av det, ska du byta så snart som möjligt.
- Använd skyddkläder vid vård- och omvårdningsmoment där det finns risk för att arbetskläderna kan smittas ner genom direktkontakt med en person, dennes kroppsvätskor eller annat biologiskt material (till exempel blod och hudflagnings).
- Om du under din arbetsdag träffar flera personer eller varandra ska du byta dina skyddkläder mellan varje person.
- Använd skyddshandskar vid vård- och omvårdningsmoment som innebär risk för att händerna kommer i kontakt med kroppsvätskor.
- Byt dina skyddshandskar mellan varje vård- eller omvårdningsmoment.
- Använd personlig skyddsutrustning utifrån den bedömda risken i den aktuella vård- och omvårdningsmomenten. Följ de riktlinjer som finns i verksamheten och fråga din chef när du behöver det.
- Även om du använder personlig skyddsutrustning ska du alltid följa de basala hygienrutinerna.

Innan du går hem

- Byt om till dina privata kläder.
- Fråga din chef om vilka riktlinjer du har för att tvätta arbetskläder?
- Tvätta dina händer och ta handdesinfektion innan du lämnar arbetsplatsen.



Basala hygienrutiner

– checklista för din arbetsdag i LSS-boende

Innan du går till jobbet

- Känns efter: Är du frisk?
- Kom ihåg att du inte får ha synkeks och klöcka på dig när du arbetar.
- Kom ihåg att du inte kan ha plåster, bandage eller stödband på händer och underarmar när du arbetar.
- Fundera: Har du mycket att göra idag?

När du kommer till jobbet


- Tvätta dina händer och ta handdesinfektion när du kommer till din arbetsplats.
- Byt om till rena arbetskläder. Kom ihåg att överdelen ska vara kortärmad.
- Sätt upp hår, skägg eller huvudband.
- Tvätta dina händer igen och ta handdesinfektion.

Under arbetsdagen

- Tvätta händerna när du går på rast.
- Tvätta händerna när du går tillbaka till arbetet efter rasten.
- Sprita dina händer före och efter varje vård- och omvårdningsmoment.
- Om dina arbetskläder blir smutiga eller om det annars finns behov av det, ska du byta så snart som möjligt.
- Använd skyddkläder vid vård- och omvårdningsmoment där det finns risk för att arbetskläderna kan smittas ner genom direktkontakt med en person, dennes kroppsvätskor eller annat biologiskt material (till exempel blod och hudflagnings).
- Om du under din arbetsdag träffar flera personer eller varandra ska du byta dina skyddkläder mellan varje person.
- Använd skyddshandskar vid vård- och omvårdningsmoment som innebär risk för att händerna kommer i kontakt med kroppsvätskor.
- Byt dina skyddshandskar mellan varje vård- eller omvårdningsmoment.
- Använd personlig skyddsutrustning utifrån den bedömda risken i den aktuella vård- och omvårdningsmomenten. Följ de riktlinjer som finns i verksamheten och fråga din chef när du behöver det.
- Även om du använder personlig skyddsutrustning ska du alltid följa de basala hygienrutinerna.

Innan du går hem

- Byt om till dina privata kläder.
- Fråga din chef om vilka riktlinjer du har för att tvätta arbetskläder?
- Tvätta dina händer och ta handdesinfektion innan du lämnar arbetsplatsen.



Basala hygienrutiner

– checklista för din arbetsdag i bostad med särskild service Sol

Innan du går till jobbet

- Känns efter: Är du frisk?
- Kom ihåg att du inte får ha synkeks och klöcka på dig när du arbetar.
- Kom ihåg att du inte kan ha plåster, bandage eller stödband på händer och underarmar när du arbetar.
- Fundera: Har du mycket att göra idag?

När du kommer till jobbet

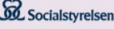
- Tvätta dina händer och ta handdesinfektion när du kommer till din arbetsplats.
- Byt om till rena arbetskläder. Kom ihåg att överdelen ska vara kortärmad.
- Sätt upp hår, skägg eller huvudband.
- Tvätta dina händer igen och ta handdesinfektion.

Under arbetsdagen

- Tvätta händerna när du går på rast.
- Tvätta händerna när du går tillbaka till arbetet efter rasten.
- Sprita dina händer före och efter varje vård- och omvårdningsmoment.
- Om dina arbetskläder blir smutiga eller om det annars finns behov av det, ska du byta så snart som möjligt.
- Använd skyddkläder vid vård- och omvårdningsmoment där det finns risk för att arbetskläderna kan smittas ner genom direktkontakt med en person, dennes kroppsvätskor eller annat biologiskt material (till exempel blod och hudflagnings).
- Om du under din arbetsdag träffar flera personer eller varandra ska du byta dina skyddkläder mellan varje person.
- Använd skyddshandskar vid vård- och omvårdningsmoment som innebär risk för att händerna kommer i kontakt med kroppsvätskor.
- Byt dina skyddshandskar mellan varje vård- eller omvårdningsmoment.
- Använd personlig skyddsutrustning utifrån den bedömda risken i den aktuella vård- och omvårdningsmomenten. Följ de riktlinjer som finns i verksamheten och fråga din chef när du behöver det.
- Även om du använder personlig skyddsutrustning ska du alltid följa de basala hygienrutinerna.

Innan du går hem

- Byt om till dina privata kläder.
- Fråga din chef om vilka riktlinjer du har för att tvätta arbetskläder?
- Tvätta dina händer och ta handdesinfektion innan du lämnar arbetsplatsen.



Planera för utbildning

Före, under och efter utbildning

Före utbildningsinsatsen

- Berätta om utbildningens syfte och mål
- Berätta var utbildningen finns
- Berätta om hur medarbetarna ska registrera sig för att få del av utbildningen och kunna få ett kursintyg
- Berätta att deltagaren behöver gå igenom modul 1 och därefter minst en av modulerna 2–5 för att kunna svara på kunskapstest och få ett kursintyg efter godkänt test
- Gå gärna igenom utbildningen själv.

Under utbildningsinsatsen

- Fråga dina medarbetare hur det går och om de undrar över något medan de går igenom utbildningen.

Efter utbildningsinsatsen

- Samla gärna dina medarbetare, till exempel på APT och gå tillsammans igenom frågorna du hittar längre ner i denna presentation. Frågorna finns i utbildningen under rubriken Fråga din chef.

Repetition och uppföljning

Många av dina medarbetare känner säkert redan till de basala hygienrutinerna och följer dem. Det kan ändå vara bra att alla medarbetare deltar i utbildningen, såväl erfarna som nya på arbetsplatsen, inte minst för att kunna stötta varandra i det dagliga arbetet. Det som är nytt för några blir en repetition för andra.

Berätta hur du tänker följa upp följsamheten. Det kan ske på daglig basis, på APT-möten eller liknande personalmöten. Dina medarbetare kan också göra om testet hur många gånger som helst och använda det som repetition.

Med hjälp av punktprevalensmätningar, PPM, som erbjuds årligen av Sveriges kommuner och regioner kan följsamheten också följas upp. PPM används för att följa upp följsamheten till BHK – Basala hygienrutiner och klädregler. Genom mätningen kan du se hur din kommun lever upp till kraven.

Du kan läsa mer om PPM-BHK här:

<https://skr.se/halsasjukvard/patientsakerhet/matningavskadorivarden/matningbasalahygienrutiner.10973.html>

Förbereda svar på frågor

I utbildningen finns rubriken ”Fråga din chef”. Dessa frågor kan du som chef behöva besvara. Tanken med frågorna är att uppmuntra medarbetare att ta reda på hur lokala rutiner ser ut.

- Var finns handdesinfektionsmedel?
- Var finns skyddshandskar?
- Vilka arbetskläder behöver jag för att sköta mitt arbete?
- Vilka skyddskläder behöver du i ditt arbete? Var finns de?
- Hur ska skyddskläderna användas?
- Vilka tvättrutiner har verksamheten när det gäller arbetskläder?
- Var finns den personliga skyddsutrustningen? Hur ska jag använda den? När ska jag använda den?
- Om den jag ska träffa har covid-19 eller annan mycket smittsam sjukdom, vad ska jag tänka på då?
- Vilka städrutiner har vi i verksamheten?
- Vilka medel ska vi använda för rengöring av ytor?

Genomföra utbildning

Förslag till användning av utbildningen

Individuellt lärande

- Var och en går igenom modul 1 och en modul utifrån vilken verksamhet ni arbetar i individuellt.

Lärande i grupp (till exempel på en arbetsplatsträff)

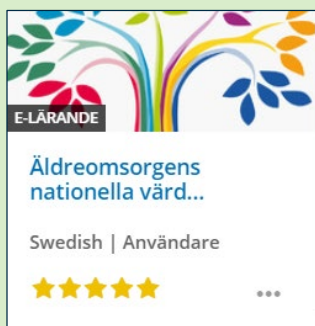
- Efter att alla gått igenom utbildningen individuellt kan ni använda frågorna under **”Fråga din chef”** och diskutera gemensamt.
- Ni kan också gå igenom aktuell verksamhetsmodul som en repetition och tillsammans reflektera frågor som finns i utbildningen under rubriken **”Fundera”** kring innehåll och scenarier i utbildningen.
- För att hålla kunskaperna levande kan testfrågorna användas som repetition och reflektion.

(Observera: För att få tillgång till testfrågorna krävs att du eller deltagarna loggat in och genomfört hela utbildningen för att få tillgång till testet.)

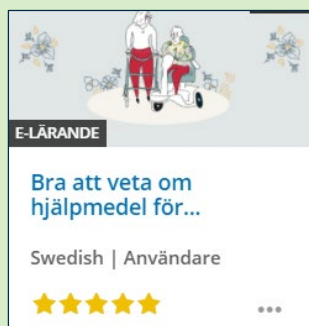
Exempel på utbildningstillfälle

- Individuellt genomförande av relevant verksamhetsmodul
- Gemensam genomgång av de arbetssituationer som beskrivs i modulen
- Gemensam diskussion – vad betyder det här för oss?
Hur skulle vi ha gjort? Vad kan vi behöva komma ihåg i framtiden?

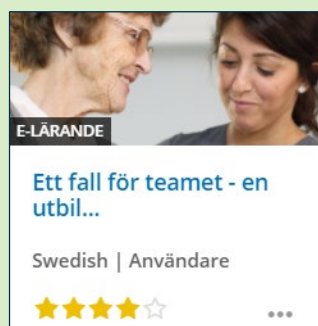
På Socialstyrelsens utbildningsportal finns fler utbildningar för personal inom vård och omsorg



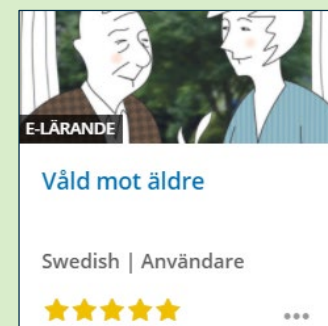
Äldreomsorgens nationella värdegrund



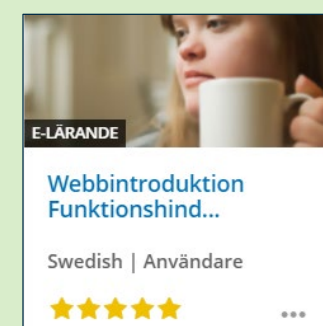
Bra att veta om hjälpmedel för vård- och omsorgspersonal



Ett fall för teamet – en utbildning om att förebygga fallolyckor



Om våld mot äldre



Webbintroduktion till funktionshindersomsorgen



Introduktion till arbete i vård och omsorg

**Mer information finns på:
www.socialstyrelsen.se
www.utbildning.socialstyrelsen.se**